

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Turpiloquium, paragraph. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

non tenui velo) curiositatis gratia prædicta aspicere, non est, nisi veniale, quia ut sic, non adest provocatio ad ulteriorem libidinem. Aspicere nudum eum, vel eam, quæ sit ejusdem sexus cum aspiciente, ut etiam diversi sexus, si sit valde puer, puto item veniale, quia ex se non multum excitat ad venerem. Illud ergo in his, & similibus præoculis habe, an scilicet affectus sit ad libidinem, & an aspectus rei vel actio sit ejusmodi, ut in impuram libidinem, ut plurimum, influat, si enim sic est, provocatio erit mortalis libidinis; secus, non item.

4. Hinc secundo, serio aspicere duos turpiter se commiscentes, à peccato mortali non libero; multo magis, si sit propter delectationem, quamvis ibidem persistentem. At in eadem commissione intueri bestias, vel earum genitalia conspiciere, præsertim obiter, & sine affectu ad libidinem, non puto, esse mortale. Ratio est eadem toties dicta.

5. Qui respiciendo mulieres, in eis turpiter delectatur, sine desiderio copulæ, an obligetur, in confessione conditionem mulieris explicare, dixi in Methodo confessionis, b & infra repetam lib. 10. caput 3. num. 5.

b in Meth. Conf. li. 2. c. 7. §. 1. n. 4.

§. IV.

Turpiloquium.

1. **T**urpia loqui, & turpia cantare, participant tres illas species delectationum naturalem, non libidinosam, libidinosam,

Si ergo hæc facias ad bonum finem, causa v. g. studij &c. nihil peccas; si causa delectationis non libidinosæ, ut accidit, quando hæc fiunt per jocum, vel per curiositatem narrationis, vel suavitatem poësis, animo fallendi temporis, relevandi que se à laboribus (semper secluso periculo veræ libidinis) non est, saltem mortale. At si cum delectatione ad objecta ipsa, hoc est, ad res ipsas narratas graviter peccaminosas, vel cura periculo consensus in illam, erit apertè mortale, quia tunc libidinosæ est apertè voluptas. Advertit autem merito Salas c convinci plurimos, consentire in delectationem rerum, seu objectorum turpium, sub prætextu artificiosi carminis vel Musicæ, quando carmina elegantiora rei piæ recusant, avidiores ad turpia; indicium sanè non leve præve affectionis: convinci item latenter delectatione carnis ferri eum, qui frequentius & libentius loquitur de occultis partibus corporis, vestibus, & grotationibus ad eas partes pertinentibus, quàm de rebus alijs. Denique similis peccati argui, qui metaphoris rerum turpium gaudet, & qui facile multa detorquet ad turpes sensus: quamvis enim hæc sæpe excusentur ab inadvertentia, vel quia objectum, de quo agitur, non est adeo obscærum, sæpe tamen, quia deliberatè procedunt ex affectu ad res, seu ad objecta turpia à mortali non liberantur.

c Sal. apud Castr. tr. 2. d. 2. p. 10. §. 1. n. 5. l. item infra li. 10. c. 1. num. 13. & 13.

Si alijs loquentibus, tibi illud turpiloquium, vel impura cantilena displiceat,

spliceat, seu non placeat, nec tamen a loco discedas, nec eosdem reprehendas, ob ruborem, imo etiam si (secluso scandalo & animo, te de illo peccato delectandi) rideas, vel quid simile facias, te non accuso peccati mortalis, quia ipsa erubescencia non continentenda ratio, pro tua excusatione est.

c. sal. apud Castrop. tr. 2. d. 2. p. 10. §. 1. n. 5. l. item infra li. 10. c. 1. num. 11. & 13.

§. V.

Turpia legere, scribere, repræsentare &c.

1. **Q**ui libros legunt de rebus turpibus ex professo agentibus (præscindendo, an hi libri sint prohibiti, de qua re suo loco diximus *a*) pari modo non peccant, si ob bonum finem: peccant venialiter, si, ob curiositatem; mortaliter, si ob delectationem libidinosam. Idem sentio de spectantibus turpes *b*. Comœdias (abstrahendo à cooperatione, qua spectantes reddant *bb* animosiores ipsos histriones, pecunia, verbis, magno plausu &c. ad ejusmodi turpia representanda) idem de serio aspicientibus tabulas rebus turpibus depictas: semper intellige, quando abest periculum consentiendi; sed heu in re tã lubrica quã frequenter adest, de his qui eosdem libros valde turpes componunt, idem dicendum esset, quantum est ex capitibus dictis; quia scilicet hæc possent scribi sine voluptate venerea, sed solum ob delectatio-

nem proveniente ex curiositate, vel levitate; verum ex alio capite excusationem minus inveniunt; nimirum ex scandalo: sciunt enim hi, debentque scire, aliquos legentes eos turpes libros, in veram libidinem fore lapsuros, & ex alia parte nulla rationabilis causa eos excusat. Quæ enim necessitas, quæ utilitas ejusmodi scriptores cogit, ad ea turpia describenda? Cogit utilitas publica Medicum, Anatomicam, verenda describere, eademque cogit Theologum moralem, actiones foedas minutatim explicare: at, te Poetam, vel profanum scriptorem, quæ causa, quæ vis compellit? Respondet: necessitas sic pecuniam conquirendi. Sed quantum hæc excusatio se extendat, alibi *d* diximus. Idem dic de repræsentantibus res valde impuras; idem de easdem pingentibus. Dixi (valde turpes, valde impuras, &c) nam secus, quia levis esset & remota provocatio ad libidinem, atque adeo non inseparabiliter cum illa, leviter peccaretur.

a sup. li. 2. in decal. c. 1. §. 7. b Sane. li. 9. mar. d. 46. n. 40. Diana p. 2. to. 17. re. 35. citans Lorcam, Rodriguez. a. lios, etiam quoad Clericos. bb Lege Nicol. Baldelli lib. 3. diff. mor. d. 28. n. 10. & Bardi. fol. 9. 2. li. 9. q. 2. sec. 15. c l. Boss. t. 2. moralium tit. 20. n. præsert. 19. d. sup. l. 5. c. 1. §. 4. à nu. 28.

2. Obligationem Gubernatorum ad repellendos turpia repræsentantes maximam esse, colligitur ex dictis; cum enim ipsi facile tot lapsus cavere possint, ex charitate, imo ex officio debent: Audi Bossium, *e* si neglexerint Principes, inquit, providere, ne impura

G g

impura